

REGÉLŐ.

Pesten vasárnap februar. 17^{kén} 1839.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p.p.

ELBESZÉLÉS.

B o s z ú - s z i k l a.

(Vége.)

IX.

Korányi édes álmod izelt Lángfinak udvara: de az atya 's anya nem alvának. Azon érzelem napja üzé-el álmukat, melly még a' halálával is viadalra száll. — Ők egy szeliden nyugvónak nyoszolyája előtt állnak boldogsági érzetben, hangosan verő szivöket intve, lélekzetöket — hogy nyugalom-háborító ne legyen — mérsekelve.

Édes szülői szeretet! te tartád-meg minden emberi érzemény közt leghivebben azon felséges sajátságot, mellyet Isten a' halandónak keblébe szállított; általszállsz messze tengereken, 's éltető légként folyod körül a' kedves tárgyat; — 's ha a' megtért meztelen tékozlót atyai palást fedibe, miért ne puhitgatna anyai kéz hattyú-pehelyt egy olly édesnek szendergésére, kit bőszült tengerhullámok csapdostak szirtekhez, míg sok kortársa virágos rétnék patakain sajkázott.

Hagyjátok őt fellelt szülők pihenni; mert édes a' pelyhes nyughely a' tiszta öntudatú vándornak, ki szirtetűn 's Istenadta földön csak rövidet szunyadhatott.

De ki lehet hát a' szeliden nyugvó, ki felett anyai sziv hangosan dobog? Az, ki az alatt kezdett létre jönni. Livornóban kezdett eszmélni leginkább dús nőnek keblén, örömittas atyának karján. — 'S miért volt az atya örömittas? — Ő frígyes csak, és nem volt atya; reménytelen e' dicső czimhez, melly nélkül hiányt szenved az életnek egyik mérlege. Ha feltekintett a' rövid futás után nyom nélkül enyésző légi tüzekre, szomorú hasonlatosságot vön magukra; de azért egymást szerették: 's midőn szép nője gyenge csemetéktől körülnoított élő fától szomorún fordult-el, készen volt a' vigasztalás, 's a' szeretet nem hidegedett. Kellmfeljes fiúval kínálá-meg egy — ön vallomása szerint véginségre jutott —

— atya a' magtalan párt, kivel „enyim“ nevet örökölvén, szülői sorba léptek, 's Alfonsóra keresztelék. A' még eddig zajtalan palota megzendült: de fájdalom! már első örömmön jelen volt a' bal szerencse is; mert ez volt alapja azon elválasztó közfalnak, melyre a' mértéket tévesztett atya naponként újabb újabb sort rakott-fel, míg őt a' vihar felkapá. Vihar elől az elhagyott nő lejebb — Palermóba — költözött, hol a' fiúdús nőnek birtokában, a' kényelem gondos kezei közt fejlődött, — követvén serdülését a' renyyes anyának páratlan öröme 's a' palermói szépeknek figyelme. Gyermekségéről homályos sejtése álm-alakba öltöztetett, 's csak anyjának sirba szálltával tudá-meg voltaképp', hogy ő egy szegény vadász fiú a' magyar honi rengetekből.

Örököse lön az anyai vagyonnak, 's vele együtt fondorkodó rokonok gyűlölségének, melly szilárd türelme ellenére is üldözéssé vadult. Gyilkos szándékkal rohanják-meg most setét éjben; robajjal töretnek-fel ajtaji, 's már már a' halállal állott szembe.

„Megálljatok vérszomjasok! — mond a' készült ifjú — látjátok, hogy gyanún fegyveres ágyat vettetett; — vérem tietekkel folyand e' vakmerőségtek első lépténél. Halljátok előbb, ha a' düh engedi!“

„Porongy kölyök — a' mint ti neveztek — ne pirítsa arczotokat; 's mi legfőbb, anyai jogról végképpen lemondjon, ugy-e? — Anyám porait tekintem, hogy felette ne ádazzatok; rajzszerzem, e' kis szekrény, ez óra, 's néhány fegyverem lesznek minden örökségem, mellynek oltalmával porongy létemre a' vadonban szegény szüléket keresek. — Isten veletek! — vigyázva kobozzatok; az enyim felett vért ne ontsatok!“

A' gyilkosok fegyverei lecsörrentek, 's még egyszer keserűn nézván körül az induló, nemes bátorsággal hagyá-el kedves lakát.

Türve éhet, szomjat, esőt, rövideket szenderedve, két éven által keresé szegény szülőit rengetegből rengetegbe szállva. Ha ezeket túl haladta, ecset alá fogott itt ott színezendő termeket; tájfestvényeket osztogatott, és szép művében a' jeles művészt ékes termekben tisztelve bámulák. Felléphetett volna gyakran — utána nyulogó kezek segélyével — magos polczra: de jól tudta, hogy itt nem követhet nagy holdat uti társként a' kis csillag; 's hogy fénylő mellett homályosnak nincs biztos helye; hogy a' csupa kegyelmi nagyság, hamar pattanható léggolyó.

Elért végre a' rejtélyes lakhoz is, hol valahára a' beteg atya fiójá fogadta. Atyja baján részvétét tettekben akará nyilvánítani: de az tőle el nem fogadtatott; ágya körül ohajtott lenni, de tőle megtagadtatott, 's helyette renyhe homályban kel-

lett rejtve lappangani. Tünődött, de mit sem tudhatott, 's atyja kérésére nyugton maradt.

A' beteg szemhéjai nehezedtek: de lelke nyugvásra tért, megjövén az, kiért sirján tul is nagy számadás vár vala reá. Ugy, de a' boszú rettentő, ha minden egyszerre világosodik; és a' vétek, ha jóvá nem teszik, a' bűnös lelket pokolra sujtó. Ezért hánykolódott hát még a' beteg. Végre a' terv elkészülvén, titkon tartoztatja - fel a' frigy ünnepét az egészből mit sem tudó fiúval, kit kevés időre tisztos ősz lelkiatyja 's egy meg hittnek jelenlétében adott által — egy irattal együtt — valódi atyjának. — „Bertavittól — mond a' pihegő — őrizkedjetek; rajtam már boszút nem állhat.“ — És a' haldokló jól irányzott; mert, midőn az óra elállt, nem félt már földi boszútól.

Ha az iratot mi is megtekintjük, olvashatjuk, miként Bertavinak vagyon-vágya messze jövőre fíjának jegyzé Irmát, a' vagyonos árvát. Cselek vettettek hát az ártatlan Béla után, kit a' gonosz dajka csakugyan kézre is játszott. Setét tervek készültek a' siránczó gyermek elcsiggyatására, mellyeknek kimenetelétől — bár mint ezimbora is — borzadván a' vadász, gazdag utazónak adta által, 's ön holt gyermekével a' gonosz és szülők is altatva valának.

Ébredj kedvös alvó! szülői karok terjengnek fölötted; ébredj, 's foglald-el a' fénytetőt, honnét nemes vágyaid szárnyra kelhetnek, 's biztosan doboghat szived a' nagy jegyes felé. 'S te szép Irma! mit sziv 's éj-magányban vallál, jelentsd-ki a' fényes napnak, hogy jelen a' rokon szellemű; — kölesönös vizsga keresheti a' boldogságot, — siess! órád elállt, vőlegényed megváltozott; kóri szín ne borítsa arcodat. Szeretet anyyala kösse-meg a' frigyét; nemtők kézfogása legyen boldogító érzelmek forrása. Egymáséi vagytok, mert a' teremő úgy akarja.

X.

Lángfi udvara öröm-ünnepet ült, hű barátok ütvén össze a' csengő kelyheket falon függő szakálos eldődök tiszteletére 's az új örökösnek köszöntésére. Hű barátok közt ült a' volt kertész is; köszönt, és könnyű rezeg szemében. A' visszahozott kép ékes festvények között fogott helyet.

Hát a' fénylakoma hova maradt? a' vőlegény nem jelent-meg. Miért? — talán lépését megbánta? O nem! egy iratnak átnézésére sértett vadkanként futosa szét; mert megjelenése tiltva volt

Miért dühöngsz botor fiú? Be voltál avatva apád bünébe? — 'S hát czélt érjen a' gonoszság? tudod-e, hogy van egy olyan felettéd, ki tudja, látja, mit te nem tudsz 's látsz? — győződj, lát'd, a' setét alakok mellyeket az idő jól meg szűrített, kiket apád, barátidnak 's kalauzaidnak hagyott, eléggé vigasztalnak. — Egyik égő üszkőt ígér a' rejtélyes háznak; másik tört az álfiú szívének, hogy többé utban ne legyen. — 'S im minő hatás a' vigasztalás!

Csendes alkonyon mindnyájan az erdei lak felé tartanak. Üszköt vet most rá az ígérő, — 's az egészen lángba borul. Roskadt a' szélhordta tető, 's a' szobába harapodzó láng közt ura mellett virasztó vadász eb ordított.

Mondjátok-meg vétkes kalandorok! boszú-e ez hült tetemeknek? — A' másik ígérő sürgöl; — siessetek; villám czikázik, 's közeledik a' mennydörgés.

XI.

Bércz-oldalon, melly alatt sűrű bokrok között gyalog ösvény csavarg, kisebb 's nagyobb szirtsoportozat felett, csüggő szirttömeg terült-el, — messziről tekintve egy óriási állatnak eltátozt száját képző. A' forró nap előtt ennek árnyában pihent sok ellankadt; vihar elől ide vonult volt sok vándor, — ezért a' körvidék „Ments-szikla“ név alatt ismerte.

Ide rejtezett a' három vétkes kalandor is ömlő zápor, hulló mennykő elől, erősen állván a' feltétel mellett. De az ömlő zápor erősebben mosá a' szikla egy részének tövét, 's a' hulló mennykő ropogva szakasztá azt a' három vétkes kalandorra.

Hol lelsz biztosított helyet — istentelen! ha az ezredes szikla is megindul fejed felett?

Neve „boszú-szikla-vá“ változott, 's került ezután mindenki a' boszú-sziklát; mert alóla gyakran nyögések hallattak, 's vér csörgedezett belőle — tanúságul — minden zápor ujultával. Borzadva tekintett-fel reá, 's ahitatosan vete keresztet a' kegyes vándor, mihelyt szemébe tűnt a' lerohant szikla darabba véselt vas kereszt.

SZÜCS KÁROLY N. Győrből.

ORSZÁG 'S NÉPISMERTETÉS.

*Trencsin vármegye.**(Folytatása)*

Két fő lánczolatóak hegyei, úgy mint a' Vághon tuliak, vagy is szorosb értelemben vett K a r p a t o k — és a' Vághon inneniek, vagy is a' folyam bal részén számtalan nagyobb 's kisebb völgyeket képző lánczolatok. — Ezek Facskó felett a' Nyitra megyei hegylánczolatokkal — Friváld, — Kunyarád, Visnyovő, Strecsen felett pedig a' thurócziakkal egyesülten a' Thuróczbul bekanyarodó Vágh által választatnak-el Liptóig nyuló testvéreiktől. — Amazok Vágh-Uj-helytől (Neustadl) a' folyam jobb felőli részén a' morva országi hegyekkel, feljebb a' sléziai-gallicziaiakkal, majd az Árva megyeikkel határosok. E' két hegyágazat képzi nemcsak azon $16\frac{1}{2}$ mértföldnyi hosszú völgyet, mellynek térsikján helylyel helylyel Trencsin nevezetesb helyei léteznek, 's a' temérdek falukkal rakott partú Vágh kanyarog-le; hanem azon számtalan, aránylag apróbb völgyeket is, mellyek a' keblükbe rejtett sok faluval Trencsint tesszik. — E' hegyeken a' fenyő minden nemén kívül még legnagyobb mennyiségben bükk, — kevesebben tölgy, gyertyán, juhar, 's a' t. is terem. — Azonban a' Trencsin megyei erdőségre tekintő szívének lehetlen nem vérzeni, midőn erdőszeti jó rendszer hiánya miatt e' fatengert nemcsak ritkulni, hanem legnagyobb elhagyatásban lenni látja, és további illy bánásmód mellett már csak félszázad mulva is e' megyében következő faszükséget kell jósolnia. Ezt látva, a' Maria Therézia alatt szerzett „ordo silvanalis-t“ 1807-ikben megerősítő üdves törvényeinknek illy nem kedvező foganatja mellett ki ne sohajtana a' végtelen üregbe?! — Itt, a' még ötven évig is élhetett sudár bükket a' pór, egyedül tapló-gazdag duczáért, lopva levágni véteknek sem tartja. — Erdő-hóhérként tűnik itt fel évenként majus elsője; mert a' tót legény akkor minden fáradságot és ármányt megkisért, hogy talpas kedveltjének ablaka alá varázsolhassa virradóra az erdő diszes fiatalját. — Vajha czélszerű rendelkezések által sikeresen gátoltatnék az országszerte divatozó vétkes fa-pusztítás!

(Folyt. következik.)

PESTI VIZSGÁLÓ. H i r s z e k r é n y.

P e s t i Dunapartunkon régen nem láttunk oly élénk mozgást illy időben, mint most (febr. 12.) — A' multkor említett töltésnek (mint már érintve volt, alapja 3 öl, felszine 11 $\frac{1}{2}$ öl) készítésében (a' Wurm udvartól kezdve lefelé a' molnártón tul egészen a' taval készült nagy töltésig) sok száz katona és szekér foglalatoskodván, egy hét alatt e' nagy munka szinte hihetlen gyors-
sággal csaknem egészen elkészült ganéj és homokból összerakatra. E' töltés magassága az 1775-ki nagy víznek magasságához van szabva. Hihetőleg ez idén ilyen áradástól tartanunk nem kell; mert Dunánk vize folyvást kicsiny marad; a' mult napokban kezdett áradást nem lehet tekintetbe venni. Valóban ohajtani lehet, vajha addig is, míg az egész dunai part oly magasra emeltetnék, hogy az 1838-ki áradás ellen is biztosítá Pest városát, a' most készülő töltés teljes épségében fenntartatnék; mert annak jótékony-ságát már most is hálával ismerik-el a' városbeliek, kik seregenként sétálnak rajta fel's alá száraz lábbal, midőn a' töltésen tul a' házak felé levő tért szinte át-gázolhatlan sár fedi. Ki ne ohajtaná az illy módon Dunánk partja hosszában létesítendő sétat helyet, melyet árnyékos fákkal lehetne körülültetni. — Dunánk jege 13-kán délelőtt 9 óra után a' rudas fürdönél megszakadván, alsó része egy kissé alább indult; rövid idő mulva követé ugyan a' felső rész is, de ez is egy két perez mulva megállván, a' közlekedés részint csónakon a' két rész között nyíláson, részint a' felső jégen volt régi uton azonnal folytatott. 14-dikén délelötti 11 $\frac{1}{2}$ órakor már komolyabban indult-meg, 's igen sebesen takarodott lefelé nagy zajjal, még a' reá következők éjén is, 15-dikén reggel Dunánk tiszta vize volt csak látható. — A' pesti házi gazdáknak nagyobb része már taval, víz után, kezdé tetemesen fel-emelni a' szállások bérét, 's most őket számosan utánozzák, 's a' házbért 15—30 procentóval is feljebb verik. A' csinosabb, öt hat szobából álló szállások árát most 3—400 forinttal is feljebb rugtatják. — B a j á n febr. 7-kén. — Hogy Pakson és Tolaa körül a' víz megnőtt, némüleg hihető; mert a' felvidékről leérkezett számos jégdarabnak elakadása miatt az erre beköszöntött közepszerű hideg is jan. 18-ra Szeremlyétül kezdve majd egész Tolnáig megdermeszthető Dunánkat, 's e' miatt a' víz rendes folyása igen akadályoztaték. Legnagyobb hideg nálunk febr. 3-kán vala érezhető, midőn a' hőmérő 15 fokon állta. Most Dunánk a' legnagyobb terheket képes jég hátán föntartani. Jan. 31-nek éje febr. 1-ső napját szánuttal ajándékozá-meg, melly idő óta a' közlekedés szánon történik. Városunkban a' szánkázás kellemes farsangi órákat szerez, minek azonban hosszas megmaradásához kevés reményünk van, minthogy ma az időnek lágyultával igen sok havat vesztenék-el. — STANN. —

TERMÉSZETI TÖRTÉNET 'S TUDOMÁNY.

G u a c h a r o. — E' nevezetes madárnak, melly tudományos néven *steatornis caribensis*-nek neveztetik, lakhelye ismét fölfedeztetett. *Hautessier* ur, a' spanyol Trinidad-on talált reá, hol *Diablotin* név alatt ismeretes, és a' lakosoktól bőjti eledelnek használtatik. Azon hegyek, mellyek a' szigetnek éjszaki határszéleit teszik, folytatása a' *Cuman* a' hegyláncznak, 's csak az ugy nevezett sárkány-torok által szakaszatnak-meg; ezek kis szigetek, a'

hullámtorlások által egymástól elszakasztattak 's miandannyian kiöblösítették. A' hegyláncznak északi része ellenben függőlegesen, egy falhoz hasonlóan áll, 's a' folyvást ingó tenger habjaitól mosattatik. Az oldal-falakon barlangocskák vannak, melyeket a' Guacharok laknak; 's e' barlangok közvetlenül a' habok felett állnak. A' legkidülőbb 's vadászokra legveszélyesebb helyeken laknak legcsoportosabban. Pálma 's más egyéb fa magvaival élven, éjente eledel keresésre kirepülnek, nap költével pedig barlangjaikba takarodnak. Tojni martius és aprilisben szoktak, még pedig galamb tojásnyi nagy 's fejér sárgás tarka két vagy három tojást. Fészkükből tapló készítették. E' fészkek olly kevéssé üregek középen, hogy csupán a' széleikre halmozott pehely karima tartja fenn a' tojásokat és kisdedekeket. A' szikláról függő fészkek több évig eltarthat; a' fészket alkotó kelme megrágott 's félig emésztett anyagból áll, melyet orraikkal hordanak, 's láb-tapodással tapasztanak össze; ha e' fészkek szétzúzatik, fűrészhöz vagy csereszakhoz hasonlít, és meggyújtva turfaként ég, de legkisebb állati szaga sincs.

Szobában növesztett cserjés. — Ha egy makk, fonálra fűgesszve, egy pohár vízbe úgy bocsátatik, hogy a' víz felett mintegy hüvelknyire lebegjen, néhány hónap múlva repedezni kezd, 's egy gyökeret ver-le a' vízbe, kis egyenes zöld lombos galyacskát pedig fölfelé hajt. Egy illy szobában tenyésző tölgy igen érdekes látvány. Szintén illy módon gesztenyék is megtenyésznek.

KÜLÖNFÉLE.

Az Amerikaiak drága bort isznak. New-Yorkban néhány hét előtt borárverés volt, mellyen 12 üveg 1796-diki maderai borért 70 dollart (140 pengő forint) és 12 üveg 150 éves borért 150 dollart fizettek. — Már egy palaczk borért 25 p. forintot fizetni csak még is sok!

Nem tartozunk egymásnak. — Rey, az ismeretes zeneszerző, egy napon Lemoine-hoz, szerzeményei kiadójához ment, ki a' zeneszerzőnek elmeszüleményeivel már tömérdek pénzt szerzett, de azért fukarságával alább nem hagyott. Beléptekor egy üvegtáblát véletlenül összezuzott Rey, miért a' hangműúrus hidegen és savanyú képpel fogadá. Rey, észrevevén a' kedvetlenséget, fél tallért vont elő zsebéből, és e' mondással — „édes Lemoine! én itt akaratlanul kárt okoztam, azonban, szerencsére, könnyen helyrepothatót — azt asztalra veté. Lemoine, kinek markában minden pénz iránt magnes volt, a' pénzt elvevén, reszketve dadogá: „igen, de nem tudok visszaadni!“ — „Semmi az — lön a' művész válasza — azt is mindjárt eligazítjuk. Mi egy táblának ára?“ — „30 sou.“ — „Igen fölséges! (most Rey még egy táblát összezuzott) — így; most nem tartozunk egymásnak.“ A' fukar zavarodva állott, mint tettén kapott bűnös. Rey kalapját vette, 's távozik; de azon pillanattól más kiadót gazdagított elmeszüleményeivel.

EMLEKMONDÁS.

A' bölcs.

Többször ingatják szelek a' magas fát;
A' kevély tornyok nehezebbet esnek,
'S a' sebes mennykő szeret a' negédes
Bérczre lecsapni.

Jót remél a' böles beborultt ügyében,
 'S vészeket sejdít, mikor a' szerencse
 Rá nevet. Jönnek teleink időnként,
 'S meg-meg enyésznek.

VERSEGHY.

Szenvedélyes boszú egy örvényhez hasonló, mely minden kanyarodásakor a' fővénynek egy rétegét nyálja-el, 's mindig mélyebbre ágyalja magát, 's tágabbra mossa udvarát; ereje dűhe a' munka alatt nő; míg végre mindent lesodor romboló setétébe.

B. JÓSIKA M. után K. H. K. J.

Jegyzékek az élet könyvéből. — Mit aggódol a' jövődön, ha ez nincs hatalmadban? — Tégy-meg a' jelenben mindent, mit a' józan ész helyzeted betöltésére 's jövődöd biztosítására kíván: úgy bármilly kedvetlen sors érjen, azon megnyugtató vigasztalásod lehet, hogy nem gondatlanságod okozta a' csapást.

Ha unalmas társalkodó nem akarsz lenni, magadról keveset beszélj, 's legkevesebb olyat, mi tenszemélyed dicséretére válnék

MATICS IMRE.

Csererejtvény.

1. 6. 3. Emberben 's állatban belső részt tesz.
1. 2. 3. 4. 5. Belőle jó gazda sok hasznót vesz.
4. 5. 5. Benne leled egyik érzékedet.
2. 7. 8. 9. A' szép nemnél ez is egy nevezet.
1. 4. 5. 9. 3. Patak partján könnyen elszenderít,
6. 1. 4. 5. Kedvesed gyógyít, ha megsebesít.
5. 4. 1. Idő vas fogáról búsan beszél.
5. 2. 3. Munkás egészségben egy házban él.
5. 2. 3. 8. 9. Folyam; megy a' föld éjszak-részére;
5. 4. 1. 6. 7. Néma: de felindulsz beszédére.
3. 6. 5. 4. 1. Bár vizsgáljad, barom-nyakravaló,
1. 6. 5. 7. 9. Vizben kapod; főve sülve is jó.
5. 6. 1. 9. Ha üresen nem áll: szobád éke.
6. 5. Ront, szúr; 's portékádnak is értéke.
1. 2. 5. Pokol; ha öntudat bűnért teszi.
1. 2. Jelen; az okos 's böles hasznát veszi;
1. 2. 3. 4. 1. Állat, ha van, jól mulathatsz vele.
1. 2. 7. 8. 9. Volt a' kóbor zsidó nép kenyere
6. 5. 4. 7. Zsidó fő pap, hires lón pusztában.
5. 4. 1. 2. Város, most is, de még hiresbb hajdan.
1. 6. 3. 5. Mars fiait ő is igazgatja;
- 1—9. Szagos növény; bár ki szagolhatja.

SZÜCS KÁROLY.

Előbbi rejtvény: DERES.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiaczon alul, a' Duna partján 114. sz. a.

Nyomatja Trattner-Károlyi, uri utsza 612.